

SUNDE BIER

KURSUSPLAN

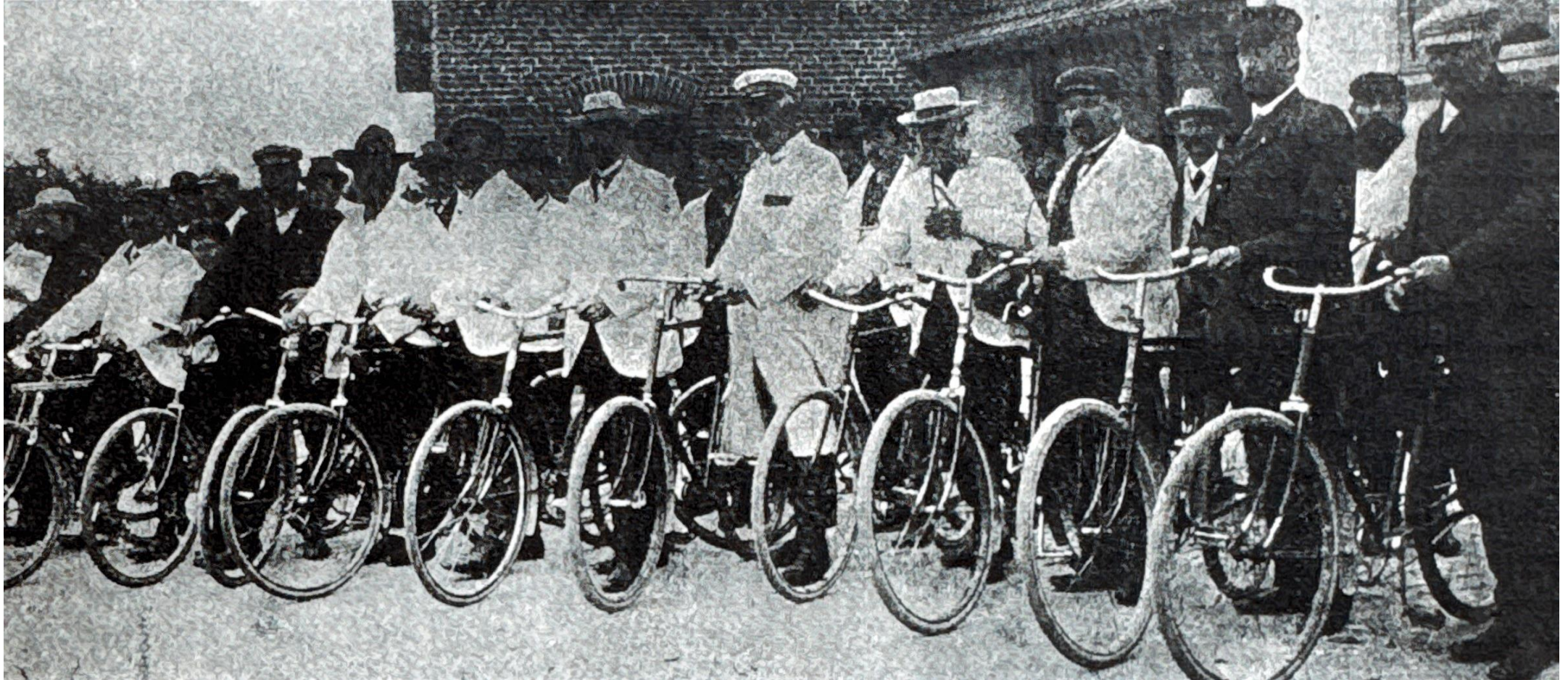

Læringsmål:

- Anvende viden fra kurset til at syne bifamilier
- Benytte Centralt BigårdsRegister som kyndig biavler
- Hindre smittespredning for at forebygge bisygdomme
- Bekæmpelse af ondartet bipest og andre sygdomme
- Kendskab til EU's forordning om dyresundhed, Lov om Biavl og Bekendtgørelser om skadegørere og renavl
- Drive en sund biavl
- Sikre effektiv bestøvning

PRAKTISK KURSUSDEL

Deltagere ved andet bisygdomskursus over 11 dage i Hesselager i 1909.

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR AGROØKOLOGI

BISYGDOMSKURSUS
2024

PER KRYGER
SENIORFORSKER

PRAKTISK KURSUSDEL

Vi skal syne bier her i Flakkebjerg

Seks hold af seks deltagere til det praktiske,
- for at I bedre kan se

Fredag skal vi se på jeres medbragte tavleprøver

I vasker bier for at finde varroamider

I leder efter sygdomme i jeres yngeltavler

Vi har tavleprøver med ondartet bipest og andre sygdomme

SUNDE BIER

—
Er det bare bier der
producere meget
honning?

Er det når ikke I finder
sygdomstegn?

Hvordan vil I definere
sunde bier?

INSPIRATION: WOAAH.ORG

World Organisation
for Animal Health
Founded in 1924

Animal Diseases | Avian Influenza | 91st General Session

SEARCH

WHO WE ARE ▾ WHAT WE DO ▾ WHAT WE OFFER ▾ OUR 100TH ANNIVERSARY ▾ MEDIA ▾

WAHIS ↗

Inicio » **Who we are**

Who we are

We are the global authority on animal health. Founded in 1924 as the Office International des Epizooties (OIE), in May 2003 we adopted the common name World Organisation for Animal Health. An intergovernmental organisation, we focus on transparently disseminating information on animal diseases, improving animal health globally and thus build a safer, healthier and more sustainable world.

EU'S FORORDNING 2016/429

DYRESUNDHEDSLOVEN

For **overførbare dyresygdomme** er en sygdomstilstand normalt forbundet med kliniske eller **patologiske tegn** på **infektionen**. Med henblik på anvendelsen af denne forordning, som har til **formål at bekæmpe spredning** af og udrydde visse overførbare dyresygdomme, bør **definitionen af sygdom** imidlertid være **bredere**, således at andre bærere af den sygdomsfremkaldende agens også er omfattet.

EU 2016/429 betragtning nr. 28

VELHOLDTE BIER

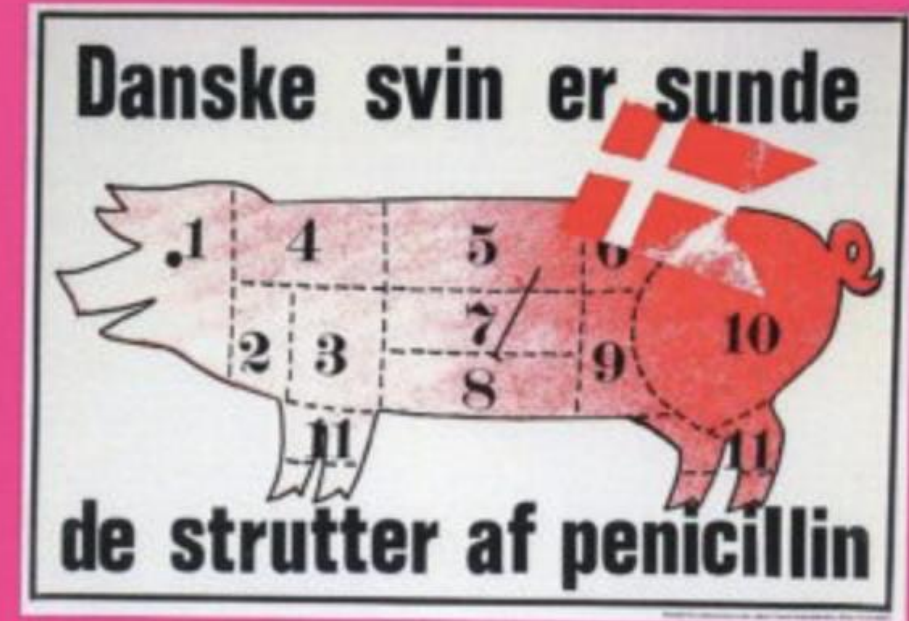
—
Kan biavlere sikre sunde bier?

Hvordan?

Har du din procedure klar?

”Det er bedre at forebygge,
end at behandle”*

*EU 2016/429 betragtning nr. 8

I 1978 lavede Mikael Witte plakaten med teksten 'Danske svin er sunde de strutter af penicillin'. Slagterierne fik den forbudt i føgedretten og Vestre Landsret stadfæstede forbuddet men Højesteret lovliggjorde plakaterne i 1980 med henvisning til hensynet til den frie meningsudveksling om et sådant væsentligt samfundsanliggende.

BIAVLEREN FOREBYGGER OG BEKÆMPER

Operatører, der **arbejder med dyr**, er **bedst** placeret til at observere og **sikre sundheden** for de dyr og overvåge produkter, som de er ansvarlige for.

De bør derfor have det **primære ansvar** for gennemførelse af **foranstaltninger til forebyggelse** og bekæmpelse af spredning af sygdomme blandt de dyr og overvågning af produkter, som de er ansvarlige for.

EU 2016/429 betragtning nr. 42

FOREBYGGE LADE BYGGE

—
Udvide om foråret med
kunsttavler

Alle brugte tavler
smeltes om, når de er
taget fra bierne

Hvordan kan det
mindske sygdom?

KUNDSKAB ER MAGT

Viden om dyresundhed, bl.a. om sygdomssymptomer, konsekvenserne af sygdomme og sygdomsforebyggelsesmidler, herunder biosikring, behandling og bekæmpelse, er en **forudsætning** for effektiv forvaltning på dyresundhedsområdet og er afgørende for at sikre, at **dyresygdomme opdages** tidligt. Operatører og dyrefagpersoner bør derfor tilegne sig sådan relevant viden.

EU 2016/429 betragtning nr. 45

VIDEN HVORFRA?

Kendte I de 7 faktaark?

Har I søgt andre kilder?

Faktaark om skadegørere

Syv faktaark informerer om forskellige skadegørere, der kan forekomme i biavl. Faktaarkene skal gøre det nemmere at spotte og bekæmpe biskadegørere.

Ondartet bipepest forårsaget af bakterien *Paenibacillus larvae*.

Europæisk bipepest forårsaget af bakterien *Melissococcus plutonius*.

Stenyngel forårsaget af skimmelsvamp *Aspergillus* sp.

Lille stadebille, *Aethina tumida*.

Trakémider, *Acarapis woodi*.

Tropilaelapsmider, *Tropilaelaps* sp.

Varroamider, *Varroa destructor*.

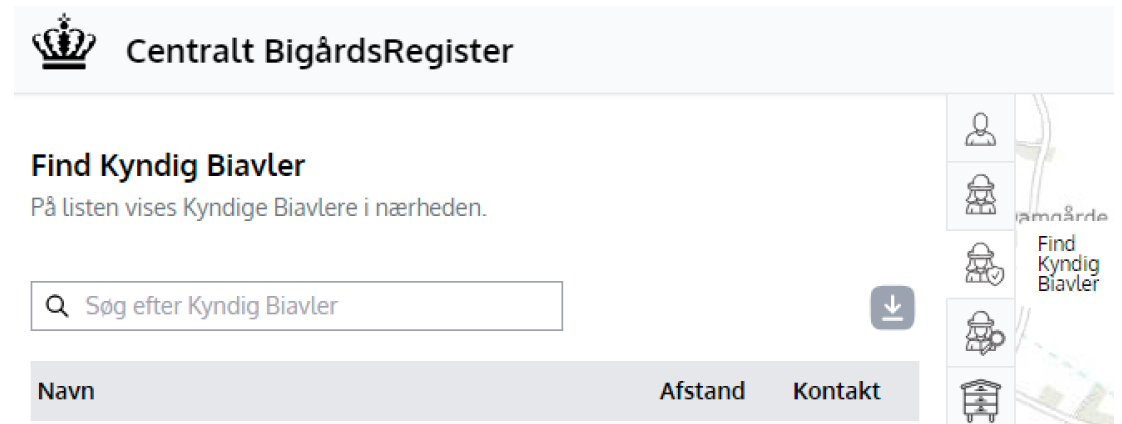
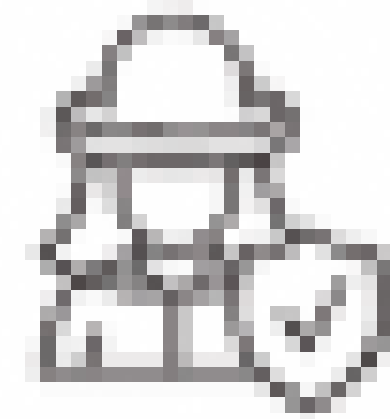

Hold øje med ondartet bipepest
(*Paenibacillus larvae*)

KYNDIGE BIAVLERE

Denne viden kan tilegnes på forskellige måder, f.eks. gennem **formel uddannelse**, men også gennem landbrugssektorens bedriftsrådgivningsordning eller uformel uddannelse, som de nationale og EU-landbrugsorganisationer og andre organisationer kan være værdifulde bidragydere til.

EU 2016/429 betragtning nr. 45 fortsat

TIDLIG OPDAGELSE, EFFEKTIV BEKÆMPELSE

Tidlig **påvisning** af og en klar ansvarskæde for **anmeldelse** af og **rapportering** om sygdomme er en forudsætning for effektiv sygdomsbekæmpelse. Med henblik på at sikre en effektiv og hurtig indsats bør medlemsstaterne sikre, at enhver **mistanke** om eller **bekræftelse** af et udbrud af visse listeopførte sygdomme øjeblikkeligt **anmeldes** til den **kompetente myndighed**.

EU 2016/429 betragtning nr. 54

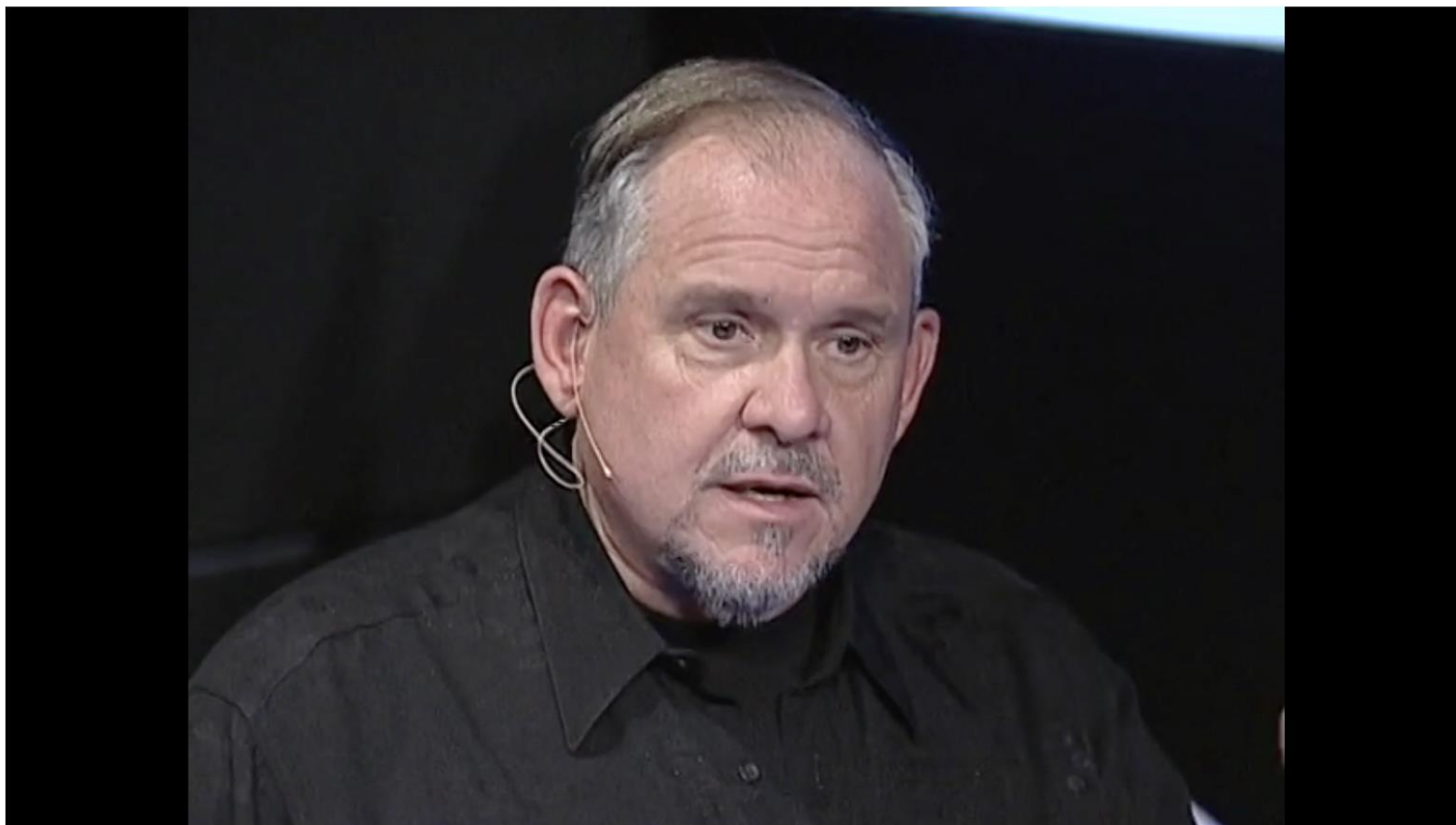

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR AGROØKOLOGI

BISYGDOMSKURSUS
2024

PER KRYGER
SENIORFORSKER

Pas på med
YouTube

My wish: Help me stop pandemics

1,477,304 views | Larry Brilliant | TED2006 • February 2006

https://www.ted.com/talks/larry_brilliant_my_wish_help_me_stop_pandemics

OVERVÅGNING -

-er et centralt element i sygdomsbekæmpelsespolitik. Den bør sikre, at overførbare dyresygdomme opdages **hurtigt** og anmeldes **effektivt**, således at den pågældende sektor og den kompetente myndighed, når det er praktisk muligt, **rettidigt** kan iværksætte sygdoms**forebyggelses-** og **-bekæmpelses**foranstaltninger og muliggøre **udryddelse** af den pågældende sygdom. Overvågning bør tillige give information om de enkelte medlemsstaters og Unionens dyresundheds-status, således at certificering af sygdomsfrihed kan dokumenteres, og samhandelen med tredjelande lettes.

EU 2016/429 betragtning nr. 61

BIAVLEREN OVERVÅGER

Operatører fører løbende **tilsyn** med deres dyr og er bedst placeret til at opdage **abnorm dødelighed** eller andre alvorlige **sygdomssymptomer**. Operatører er derfor grundstenen i enhver overvågning og af afgørende betydning for den **overvågning**, der varetages af den **kompetente myndighed**.

EU 2016/429 betragtning nr. 62

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR AGROØKOLOGI

BISYGDOMSKURSUS
2024

PER KRYGER
SENIORFORSKER

CENTRALT BIGÅRDSREGISTER

Det er nødvendigt, at den kompetente myndighed har et system til overvågning af de listeopførte sygdomme, der skal overvåges. Dette bør også gælde for nye sygdomme, for hvilke de potentielle sundhedsrisici bør vurderes, og epidemiologiske data indsamles til brug for denne vurdering. For at sikre den bedst mulige udnyttelse af ressourcer bør oplysninger indsamles, udveksles og anvendes så effektivt som muligt.

EU 2016/429 betragtning nr. 64

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR AGROØKOLOGI

BISYGDOMSKURSUS
2024

PER KRYGER
SENIORFORSKER

STADEKORT ELLER LOGBOG

Operatører har **førstehåndskendskab** til de dyr, som de er ansvarlige for. De bør derfor have **ajourførte fortegnelser** over oplysninger, der er relevante for vurdering af **dyresundhedsstatussen**, for **sporbarhed** og for en **epidemiologisk undersøgelse** i tilfælde af forekomst af en listeopført sygdom. Disse fortegnelser bør være **lettilgængelige** for den **kompetente myndighed**.

EU 2016/429 betragtning nr. 104

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR AGROØKOLOGI

BISYGDOMSKURSUS
2024

PER KRYGER
SENIORFORSKER

HVORNÅR KOMMER FØRSTE ARTIKEL?

Henvisning til EU's Forordning om dyresundhed følger

I skal have kendskab til gældende Lov om Biavl

Bekendtgørelse om bekæmpelse af skadegørere hos honningbier og holdte humlebier

Bekendtgørelse om godkende parringsområder for honningbier